

# Ønskerne til tilgængeligheden i almen praksis er forskellige

Danskernes adgang til en alment praktiserende læge er udfordret af lægemangel. Alt tyder på, at problemet vil vokse i de kommende år, og derfor bliver det flittigt drøftet, hvordan man kan sikre, at alle borgere kan få et relevant lægetilbud af høj kvalitet tæt på deres bopæl.

Som led i tilrettelæggelsen af fremtidens almene praksis er det afgørende at kende borgernes behov og ønsker til lægehjælp i det daglige. For hvad kendetegner egentlig relevans og kvalitet set i et patientperspektiv? Det findes der ikke meget viden om i dag.

På vegne af Danske Patienter har analyseinstituttet Voxmeter gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.004 repræsentativt udvalgte danskere om deres ønsker til og oplevelser med tilgængeligheden til almen praksis. Undersøgelsen viser, at danskerne har forskellige ønsker og behov:

- Flertallet ønsker at komme til den samme læge hver gang – men størstedelen prioriterer at få hurtig tid hos lægen, når de skal vælge mellem de to.
- Mennesker med langvarig sygdom har i højere grad end resten af befolkningen et ønske om at se den samme læge hver gang.

- Der er et udbredt ønske at komme til lægen med flere problemstillinger – men en betydelig andel af borgerne har begrænset mulighed.
- Mere end hver tredje vil gerne kunne komme til lægen uden for almindelig arbejdstid.
- Hver anden dansker vil have mulighed for digitale konsultationer – og interessen går på tværs af aldersgrupper.

Resultaterne peger på, at danskerne ikke har én fælles holdning til, hvad der er vigtigt i forhold til at kunne komme til en praktiserende læge, men derimod mange forskellige præferencer. En forskellighed, som er vigtig at tage højde for i organiseringen af fremtidens almene praksis.

## Særligt personer med langvarig sygdom og ældre ønsker at se den samme læge hver gang

For størstedelen af danskerne er det vigtigt at få tid hos den samme læge hver gang. 70 procent svarer, at det er vigtigt for dem. Samtidig er der en tredjedel, for hvem det ikke er vigtigt, eller som ikke har en klar præference i forhold til dette: 11 procent giver udtryk for, at det ikke er vigtigt for dem, mens 19 procent hverken er enig eller uenig.

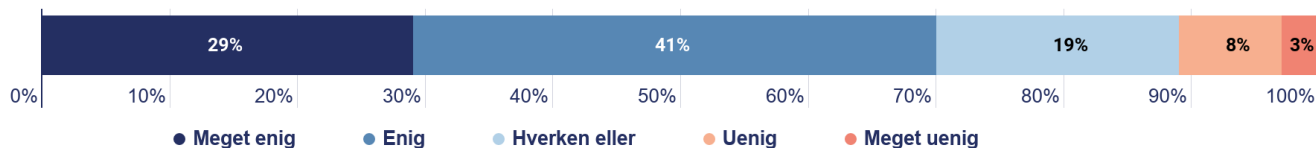
Se figur 1.

FIGUR 1

### Syv ud af ti ønsker at få tid hos den samme læge hver gang

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Det er vigtigt for mig, at jeg får tid hos den samme læge hver gang"



N = 989. 'Ved ikke'-besvarelser er udeladt.

Det er særligt ens alder og sygdomssituation, som har indflydelse på, hvorvidt man finder det vigtigt at få tid hos den samme læge hver gang. Jo ældre man er, desto vigtigere er det at komme til hos den samme læge hver gang. Det samme gælder for personer med langvarig eller kronisk sygdom, senfølger efter sygdom eller varige mén efter skade (herefter omtalt som "personer med langvarig sygdom"). I denne gruppe er det 75 procent, der finder det vigtigt – mod 66 procent i resten af befolkningen. **Se figur 1.1.**

En anden ting, der også spiller ind på, om man ønsker samme læge hver gang, er antallet af årlige konsultationer. Dem, der har fire eller flere konsultationer årligt, har et større ønske om samme læge end dem, der har færre. En sammenhæng, der gælder, uanset om man har langvarig sygdom eller ej. Til gengæld ses der ikke nogen klare tendenser i forhold til køn, uddannelse eller bopæl.

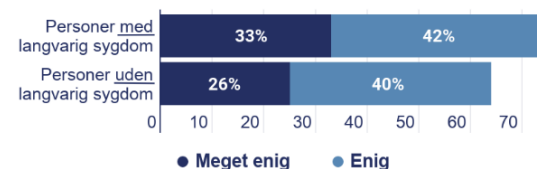
Blandt dem, der finder det vigtigt at få tid hos den samme læge hver gang, er det 77 procent, der faktisk oplever, at det sker – mens 12 procent oplever, at det ikke kan lade sig gøre.

Samtidig er der 11 procent af dem, for hvem, det er vigtigt at komme til hos samme læge, der svarer, at de hverken er enige eller uenige i, at de får tid hos den samme læge hver gang. **Se figur 2.**

**FIGUR 1.1**  
**Personer med langvarig sygdom ønsker i højere grad at se den samme læge hver gang**

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Det er vigtigt for mig, at jeg får tid hos den samme læge hver gang"



N = 989. 'Ved ikke'-besvarelser er udeladt.

I denne figur er kun 'meget enig' og 'enig' besvarelser vist.

Det kan være udtryk for, at de adspurgte ikke føler, at de har et tilstrækkeligt erfaringsgrundlag til at kunne svare på spørgsmålet – hvis man for eksempel blot har været hos sin nuværende læge få gange eller for nyligt har skiftet læge.

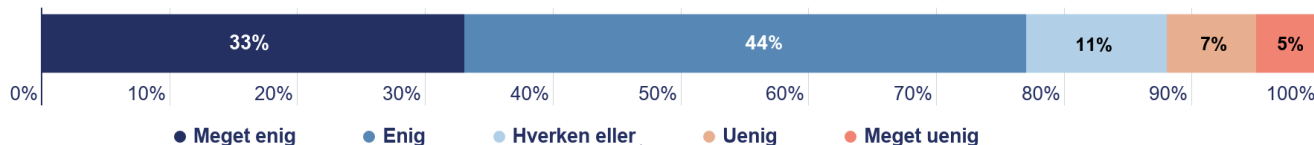
Størstedelen af dem, der ønsker at se den samme læge hver gang, oplever således, at det er muligt, mens en mindre andel ikke – eller kun delvist – får imødekommet deres behov.

**FIGUR 2**

**Hver tiende får ikke tid hos den samme læge hver gang, selvom det er vigtigt for dem**

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Jeg får tid hos den samme læge hver gang"



N = 674. Kun besvarelser for personer, der finder det vigtigt at få en tid hos den samme læge hver gang, er medtaget i figuren.

'Ved ikke'-besvarelser er udeladt.



### Godt hver anden foretrækker at komme til lægen hurtigt – frem for samme læge hver gang

På trods af, at størstedelen ønsker at komme til den samme læge, prioriterer flertallet at få tid hurtigt, når de skal vælge mellem de to valgmuligheder.

For 54 procent af danskerne er det vigtigst at kunne få en tid hurtigt, også selvom det måske betyder, at de skal til konsultation hos en anden læge, end de plejer. Omvendt er det for de øvrige 46 procent af danskerne vigtigst at komme til konsultation hos den samme læge hver gang, også selvom det måske betyder, at de skal vente længere på at få en tid. **Se figur 3.** Ser man udelukkende på den gruppe af mennesker, der har langvarig sygdom, er der – i tråd med forrige spørgsmål – væsentligt flere, som har et ønske om at komme til samme læge hver gang, end der er i resten af befolkningen. Blandt mennesker med langvarig sygdom er det 54 procent, hvor det er 41 procent i den øvrige befolkning, der prioriterer kontinuitet i læge-kontakten over tid. **Se figur 3.1.**

Også alder har en betydning for, hvad der prioriteres højest. Prioriteringen af at komme til konsultation hos den samme læge hver gang stiger med alderen.

### Udbredt ønske at komme til lægen med flere problemstillinger – men begrænset mulighed

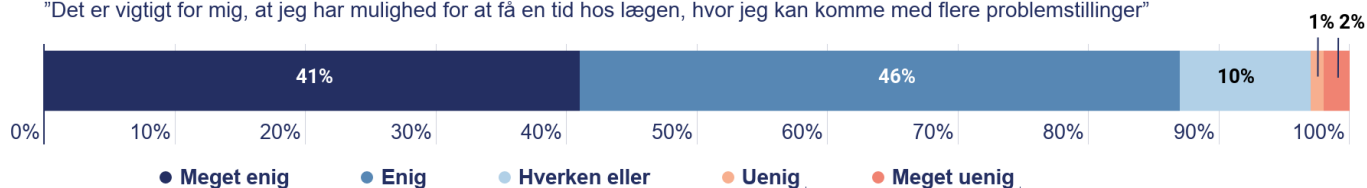
For knap ni ud af ti danskere er det vigtigt at kunne få en tid hos lægen, hvor man kan komme med flere problemstillinger. I alt giver 87 procent udtryk for, at det er vigtigt for dem, mens kun 3 procent svarer, at det ikke har nogen betydning. **Se figur 4.**

**FIGUR 4**

#### For knap ni ud af ti er det vigtigt at kunne få en tid hos lægen, hvor man kan komme med flere problemstillinger

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Det er vigtigt for mig, at jeg har mulighed for at få en tid hos lægen, hvor jeg kan komme med flere problemstillinger"

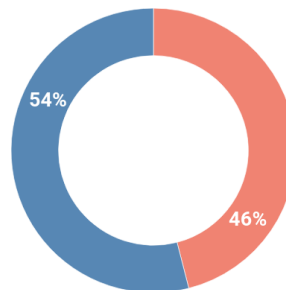


N = 977. 'Ved ikke'-besvarelser er udeladt.

**FIGUR 3**

#### For hver anden er det vigtigere at få en tid hurtigt, end at få en tid hos den samme læge hver gang

Hvilket udsagn passer bedst på, hvordan du som regel har det, når du bestiller tid til konsultation hos din praktiserende læge?

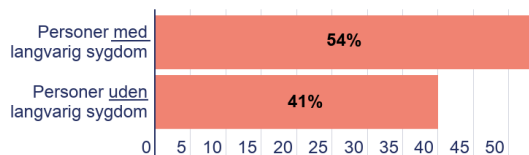


- A. "Det er vigtigst for mig at kunne få en tid hurtigt, også selvom det måske betyder, at jeg skal til konsultation hos en anden læge (i samme lægepraksis), end jeg plejer"
  - B. "Det er vigtigst for mig at komme til konsultation hos den samme læge hver gang, også selv om det måske betyder, at jeg skal vente længere på at få en tid"
- N = 1.004

**FIGUR 3.1**

#### Personer med langvarig sygdom prioriterer i højere grad at se den samme læge hver gang

Hvilket udsagn passer bedst på, hvordan du som regel har det, når du bestiller tid til konsultation hos din praktiserende læge?



- A. "Det er vigtigst for mig at kunne få en tid hurtigt, også selvom det måske betyder, at jeg skal til konsultation hos en anden læge (i samme lægepraksis), end jeg plejer"
  - B. "Det er vigtigst for mig at komme til konsultation hos den samme læge hver gang, også selv om det måske betyder, at jeg skal vente længere på at få en tid"
- N = 1.004

Blandt dem, der mener, at det er vigtigt at kunne komme til lægen med flere problemstillinger, er der imidlertid en stor andel, som oplever, at det ikke kan lade sig gøre i dag. Knap hver femte (18 procent) af dem oplever, at det ikke kan lade sig gøre. 69 procent oplever omvendt, at det er muligt, og endelig er 14 procent hverken enig eller uenig i udsagnet. **Se figur 5.** Den relativt høje andel, som ikke svarer entydigt på spørgsmålet, kan være udtryk for, at de ikke har stået i en situation, hvor det har været nødvendigt at komme til lægen med flere problemstillinger på én gang og derfor ikke har erfaring med, om det kan lade sig gøre.

Blandt dem, der svarer, at det er vigtigt at kunne komme til lægen uden for almindelig arbejdstid uden at skulle vente længere, er det kun 38 procent, der svarer, at de har mulighed for dette i dag. Hele 45 procent af dem, der har behovet, oplever, at det ikke kan lade sig gøre hos deres læge i dag. Samtidig er der 17 procent, som har svaret hverken enig eller uenig. Et svar, der kan ses som et udtryk for, at de har blandede oplevelser med mulighederne for at kunne komme til læge uden for almindelig arbejdstid eller har svært ved at vurdere, hvorvidt det medfører længere ventetid at komme til lægen uden for almindelig arbejdstid. **Se figur 7** (næste side).

### Mere end hver tredje vil gerne kunne komme til lægen uden for almindelig arbejdstid

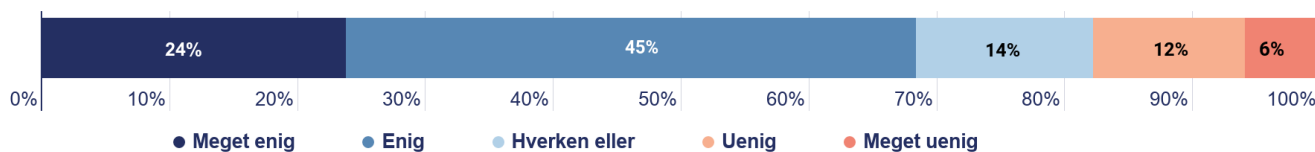
For mere end hver tredje dansker (36 procent) har det høj prioritet at kunne komme til lægen uden for almindelig arbejdstid uden at skulle vente længere, end hvis de fik en tid inden for almindelig arbejdstid. Samtidig svarer næsten lige så mange (32 procent), at det *ikke* er vigtigt for dem, mens den resterende tredjedel ikke har en klar præference og derfor svarer, at de hverken er enige eller uenige heri. **Se figur 6.**

**FIGUR 5**

#### Knap hver femte oplever ikke at kunne komme til lægen med flere problemstillinger, selvom det er vigtigt for dem

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Jeg har mulighed for at få en tid hos lægen, hvor jeg kan komme med flere problemstillinger, hvis jeg har brug for det"



N = 802. Kun besvarelser for personer, der finder det vigtigt, er medtaget i figuren. 'Ved ikke'-besvarelser er udeladt.

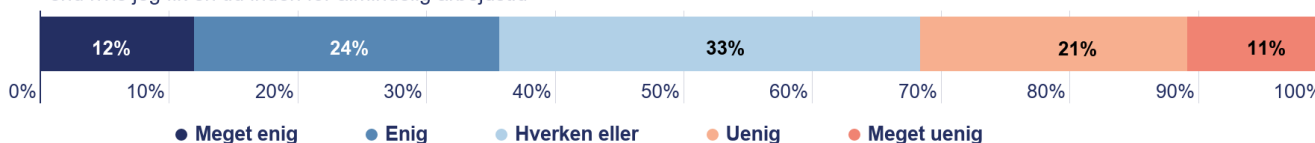
Andelene summerer til 101 grundet oprunding.

**FIGUR 6**

#### For hver tredje dansker er det vigtigt at kunne komme til lægen uden for almindelig arbejdstid, uden at skulle vente længere

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Det er vigtigt for mig, at jeg kan komme til lægen uden for almindelig arbejdstid (hverdage, kl. 8 – 16) – uden at skulle vente længere, end hvis jeg fik en tid inden for almindelig arbejdstid"

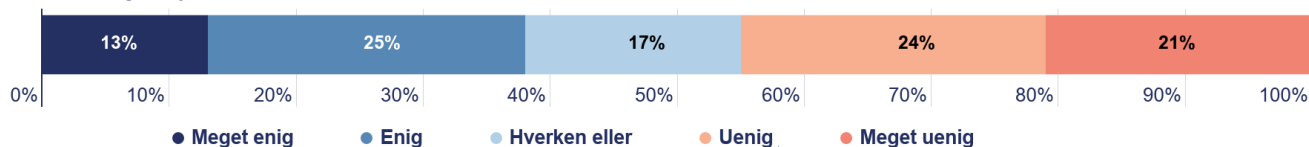


N = 934. 'Ved ikke'-besvarelser er udeladt. Andelene summerer til 101 grundet oprunding.

**FIGUR 7**

**Knap halvdelen kan ikke komme til lægen uden for almindelig arbejdstid uden at skulle vente længere, selvom det er vigtigt for dem**  
 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

"Jeg kan komme til lægen uden for almindelig arbejdstid (hverdage, kl. 8-16) – uden at skulle vente længere, end hvis jeg fik en tid inden for almindelig arbejdstid"



N = 299. Kun besvarelser for personer, der finder det vigtigt, er medtaget i figuren. 'Ved ikke' besvarelser er udeladt.

### Hver anden dansker vil gerne have mulighed for digitale konsultationer

Den hastige udvikling af digital kontakt i sundhedsvæsenet, som Corona-pandemien medførte, har givet mange borgere nye erfaringer med, hvordan de kan bruge deres praktiserende læge. Man har blandt andet kunnet komme til lægen uden transporttid og på tidspunkter, hvor man ellers var bundet til at skulle være et andet sted geografisk. Fordele, som mange danskere ikke ønsker at give afkald på, selv om det igen er blevet muligt at møde fysisk op hos lægen. Knap hver anden ønsker fortsat at kunne have digitale konsultationer med deres praktiserende læge: 47 procent svarer, at de gerne vil kunne vælge digitale konsultationer via enten video eller telefon, når de problemstillinger, de kommer til lægen med, kan håndteres lige så godt digitalt, som hvis de mødte op fysisk.

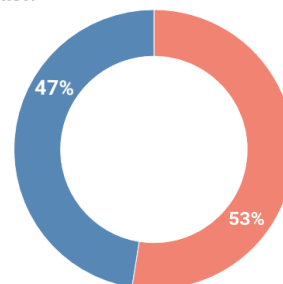
Omvendt foretrækker 53 procent at møde fysisk op hos lægen, uanset hvilken problemstilling, det drejer sig om – og har derfor ikke behov for digitale konsultationer. **Se figur 8.**

Resultatet er i tråd med Danske Patienters undersøgelse om digital kontakt fra foråret 2020, som viste, at 55 procent af danskerne var interesserede i, at deres kontakt med sundhedsvæsenet i højere grad sker digitalt ([Danske Patienter 2020](#)).

**FIGUR 8**

### Hver anden dansker vil gerne have mulighed for digitale konsultationer

"Hvilket af følgende udsagn passer bedst på de muligheder, du gerne vil have, når du skal til konsultation hos din praktiserende læge fremadrettet?"



- A. Jeg vil gerne kunne vælge digitale konsultationer (via video eller telefon), når de problemstillinger, jeg kommer til lægen med, kan håndteres lige så godt digitalt, som hvis jeg mødte fysisk op hos lægen.
- B. Jeg har ikke behov for at kunne vælge digitale konsultationer, da jeg foretrækker at møde fysisk op hos lægen uanset hvilken problemstilling, jeg kommer til lægen med.

N = 1.004



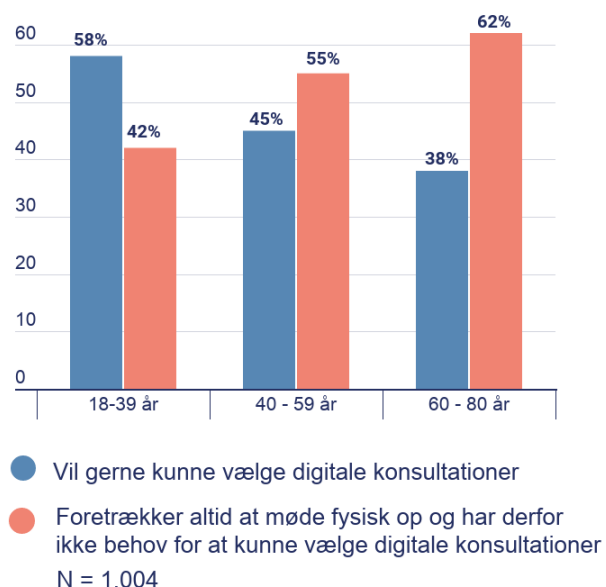
### Danskere i alle aldersgrupper ønsker digitale konsultationer

Ser man på ønsket om at kunne vælge digitale konsultationer i forhold til alder, fremgår det, at der i alle aldersgrupper er et betydeligt ønske om mulighed for at kunne vælge digitale konsultationer.

Blandt de 18-39-årige er det således 58 procent, der svarer, at de gerne vil kunne vælge digitale konsultationer, mens det blandt de 40-59-årige er 44 procent, der ønsker at kunne vælge digitale konsultationer. Blandt de 60-80-årige ligger andelen på 38 procent. Selv i den ældste aldersgruppe er det altså knap fire ud af ti, der ønsker at have mulighed for at vælge digitale konsultationer, hvis problemet kan håndteres lige så godt digitalt, som hvis man møder op fysisk. **Se figur 8.1.**

Resultatet understreger, at det ikke på forhånd er givet, hvem der har gavn af at have digital kontakt med sundhedsvæsenet – men at det er noget, som kan afsøges på individniveau.

**FIGUR 8.1**  
Behovet for digitale konsultationer ses hos danskere i alle aldersgrupper



#### Om undersøgelsen

Dataindsamlingen er gennemført af Voxmeter for Danske Patienter.

Den er gennemført som et webbaseret spørgeskema i Voxmeters webpanel i perioden 22.- 30. juni 2021.

Stikprøven omfatter 1.004 repræsentativt udvalgte danskere 18+ år. Data er indsamlingen vejet på køn, alder og region, for at sikre fuld repræsentativitet (vægte: 0,7- 1,5).

Sammenhænge, der afrapporteres i denne analyse, er signifikante – og testet ved henholdsvis  $\chi^2$ -test,  $\gamma$ -test samt lineær og logistisk regressionsanalyse.

Resultaterne af de enkelte regressionsanalyser er ikke afrapporteret, men er gennemført for at sikre, at de deskriptive forskelle, der præsenteres, er signifikante, når der kontrolleres for andre variable.

I regressionsanalyserne er der kontrolleret og set på effekter for følgende variable: køn, alder, uddannelse, urbaniseringsgrad, sygdomsstatus og antal årlige konsultationer i almen praksis.